

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Никола Вангелов, СУ „Св. Климент Охридски“, катедра „Комуникация, връзки с обществеността и реклама“

за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата

с дисертационен труд на тема: „Социален престиж на учителите в гръцката образователна система“

ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД, представен от Константина Йоаннис Балала, докторант в катедра „Социология“ към Философския факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“

с научен ръководител: доц. д-р Петрана Стойкова

I. Оценка на качествата на дисертационния текст

1. Актуалност и значимост на темата

Темата „Социален престиж на учителите в гръцката образователна система“ е изключително актуална и с висока социална значимост. Изследването засяга фундаменталния проблем за ерозията на традиционния авторитет и социалния статус на учителската професия, подкопан от икономическите и социалните промени (намалено финансово възнаграждение, приоритизиране на материалното богатство). Дисертацията се фокусира върху предефинирането на професионалната и научна идентичност на учителите в Гърция – контекст, където традиционните форми на уважение са намалели, но остава основното признание за педагогическата и обществената стойност на техния труд.

2. Теоретична и методологическа обосновка

Докторантът е изградил стабилна и всеобхватна теоретична рамка, обхващаща ключови социологически и педагогически концепции. Във връзка с авторитет и престиж детайлно са разгледани видовете учителски авторитет (по Френч и Рейвън) – на възнаграждението, принудителният, правният, референтният и експертният. Анализирани са факторите, които

понижават (ниски заплати, преминаване към образование, ориентирано към ученика) и изграждат (професионална компетентност, почтеност) престижа на професията. Теоретичната част използва концепциите за идентичност и роля на Таджфел, Търнър и Гофман, за да обясни как социалната, професионалната и научната идентичност на учителя се формират чрез преговори между личните ценности и институционалните/обществени очаквания.

Методологията е комплексна и адекватна. Приложен е подход на изследване със смесени методи, което осигурява цялостен анализ. Количествено изследване използва структуриран въпросник сред учители (основно в региона Атика), насочен към тяхната самооценка за управлението на класа, авторитета и ефективността на обучението. Качествено изследване се фокусира върху дълбочинни интервюта с родители, което осигурява ключовата външна перспектива за общественото възприятие на престижа.

3. Структура и резултати от изследването

Дисертационният труд е логически структуриран в три глави, които последователно водят от теоретичните основи (Глава 1 и 2) до емпиричното доказателство и дискусията (Глава 3).

Основните изводи и резултати са емпирично обосновани и отговарят на поставената централна теза и хипотези:

Потвърдена е централната теза. Установено е, че престижът е по-малко обвързан със социалния статус (пари, влияние) и повече с признанието на образователния принос в променяща се среда.

Относно ключовите констатации е изведено, че учителите се възприемат като компетентни в класната стая, но смятат, че университетското им обучение е недостатъчно, за да отговори на днешните педагогически изисквания, което налага непрекъснато професионално развитие.

Анализиран е и финансовият фактор. Интервютата с родителите подкрепят хипотезата, че ниското финансово възнаграждение не отразява значимостта на труда, което се отразява негативно на социалния имидж на професията.

II. Приноси на дисертационното изследване

Приемам дефинираните от докторанта приноси, тъй като те представляват коректно описание на комбинация от теоретична новост, методологическа яснота и емпирична обоснованост.

Най-съществените приноси са:

Теоретичен принос: Предложен е систематичен теоретичен модел, който разглежда учителския престиж като динамичен процес на предефиниране, основан на взаимодействието между самовъзприятието и външното обществено възприятие.

Емпиричен принос: Проведено е мащабно смесено изследване в гръцкия контекст, като за първи път се съпоставя самовъзприятието на учителите (отразено в техните професионални и научни идентичности) с общественото възприятие на родителите.

Приложен принос: Изведени са социалните предпоставки за авторитета на съвременния гръцки учител (баланс между експертиза и емпатия) и са предложени конкретни препоръки за образователна политика и практики за повишаване на социалното признание.

III. Бележки и препоръки

Дисертационният труд е завършен и има висока научна стойност, но могат да бъдат отбелязани следните препоръки за бъдещо развитие:

Препоръчвам, след финална редакция, резултатите да достигнат до по-широка научна и професионална аудитория, като бъдат преработени и издадени като монография.

За да се повиши обобщаемостта на резултатите (която е отчетена като ограничение), би било ценно в бъдещи изследвания да се включи сравнителен анализ с учителските общности в други страни от Балканския регион или да се включат допълнителни социални актьори като ученици, училищни директори или политици.

IV. Заключение

Представеният дисертационен труд „Социален престиж на учителите в гръцката образователна система“ се отличава с висока степен на актуалност,

ясно формулирани цели и хипотези, задълбочено изследване на теоретичните основи и прилагане на адекватни съвременни социологически методологически подходи.

Авторът, Константина Йоаннис Балала, демонстрира отлична научна компетентност и способност за самостоятелно изследователско мислене. Изведените резултати имат значима теоретична и приложна стойност в областта на социологията на образованието.

С оглед на постигнатите научни приноси и доказаната компетентност, считам, че дисертационният труд отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника на ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Ще гласувам за присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на Константина Йоаннис Балала.

Дата: 18.11.2025

Рецензент: доц. д-р Никола Вангелов

OPINION

by Assoc. Prof. Dr. Nikola Vangelov, Sofia University “St. Kliment Ohridski,” Department of Communication, Public Relations and Advertising

for obtaining the educational and scientific degree “Doctor of Philosophy”

in professional field 3.1. Sociology, Anthropology and Cultural Studies

for the dissertation titled: “The Social Prestige of Teachers in Greek Education”

submitted by Konstadina Ioannis Balala, PhD candidate at the Department of Sociology, Faculty of Philosophy, South-West University “Neofit Rilski”

Scientific supervisor: Assoc. Prof. Dr. Petrana Stoykova

I. Evaluation of the Dissertation Text

1. Relevance and significance of the topic

The topic “The Social Prestige of Teachers in Greek Education” is highly relevant and socially significant. The research addresses the fundamental problem of the erosion of the traditional authority and social status of the teaching profession, undermined by economic and social changes (reduced remuneration, prioritization of material wealth). The dissertation focuses on the redefinition of teachers’ professional and scholarly identity in Greece—a context where traditional forms of respect have diminished, yet the fundamental recognition of the pedagogical and societal value of teachers’ work remains.

2. Theoretical and methodological framework

The candidate has developed a solid and comprehensive theoretical framework encompassing key sociological and pedagogical concepts. In relation to authority and prestige, the dissertation examines in detail the types of teacher authority (after French and Raven)—reward, coercive, legitimate, referent, and expert. It analyzes the factors that diminish (low salaries, the shift toward student-centered education) and strengthen (professional competence, integrity) the prestige of the profession.

The theoretical discussion employs the concepts of identity and role from Tajfel, Turner, and Goffman to explain how teachers' social, professional, and scholarly identities are shaped through negotiations between personal values and institutional/societal expectations.

The methodology is complex and appropriate. A mixed-methods approach is applied, ensuring a comprehensive analysis. The quantitative component uses a structured questionnaire among teachers (mainly in the Attica region), focusing on self-assessment of classroom management, authority, and teaching effectiveness. The qualitative component centers on in-depth interviews with parents, providing the essential external perspective on public perceptions of teacher prestige.

3. Structure and research results

The dissertation is logically structured into three chapters, progressing from theoretical foundations (Chapters 1 and 2) to empirical evidence and discussion (Chapter 3).

The main findings are empirically grounded and aligned with the stated central thesis and hypotheses:

- The central thesis is confirmed: prestige is less tied to social status (money, influence) and more to the recognition of educational contribution in a changing environment.
- Key findings reveal that teachers perceive themselves as competent in the classroom but consider their university preparation insufficient for contemporary pedagogical demands, necessitating continuous professional development.
- The financial factor is also analyzed. Interviews with parents support the hypothesis that low remuneration does not reflect the importance of teachers' work and negatively affects the profession's social image.

II. Contributions of the Dissertation

I accept the contributions defined by the candidate, as they accurately describe a combination of theoretical novelty, methodological clarity, and empirical validity.

The most significant contributions include:

- Theoretical contribution: A systematic theoretical model is proposed that conceptualizes teacher prestige as a dynamic process of redefinition based on the interaction between self-perception and external public perception.
- Empirical contribution: A large-scale mixed-methods study is conducted in the Greek context, for the first time juxtaposing teachers' self-perception (reflected in their professional and scholarly identities) with parents' public perceptions.
- Applied contribution: The study identifies the social preconditions for the authority of the contemporary Greek teacher (balance between expertise and empathy) and offers concrete recommendations for educational policy and practices aimed at enhancing social recognition.

III. Notes and Recommendations

The dissertation is complete and of high scholarly value, but the following recommendations may guide future work:

- I recommend that, after final editing, the results be disseminated to a wider academic and professional audience by being revised and published as a monograph.
- To increase the generalizability of the results (acknowledged as a limitation), it would be valuable in future studies to include a comparative analysis with teacher communities in other Balkan countries or to incorporate additional social actors such as students, school principals, or policymakers.

IV. Conclusion

The dissertation “The Social Prestige of Teachers in Greek Education” demonstrates a high degree of relevance, clearly formulated aims and hypotheses, an in-depth exploration of theoretical foundations, and the application of adequate modern sociological methodological approaches.

The author, Konstadina Ioannis Balala, demonstrates excellent academic competence and the ability for independent research. The findings have substantial theoretical and applied significance in the field of the sociology of education.

Given the scientific contributions and proven competence, I consider that the dissertation meets all the requirements of the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the regulations of SWU “Neofit Rilski.”

I will vote in favor of awarding the educational and scientific degree “Doctor of Philosophy” to Konstadina Ioannis Balala.

Date: 18.11.2025
Vangelov

Reviewer: Assoc. Prof. Dr. Nikola